

1. Åbent - Høring - Revision af vandløbsregulativer

Sagsnr.: 820-2018-12858
Doknr.: 820-2018-76502
Sagsbeh.: Per Frank Madsen

Baggrund

Vesthimmerlands Kommune har ca. 350 km offentlige vandløb. I henhold til vandløbsloven §12 skal der udarbejdes vandløbsregulativer for de offentlige vandløb og ikke for de private vandløb.

Vandløbsregulativet udgør administrationsgrundlaget for det enkelte vandløb, herunder bestemmelser om vandløbets fysiske tilstand, vedligeholdelse m.m.

Sagsfremstilling

De fleste af de nuværende vandløbsregulativer er udarbejdet før kommunesammenlægningen pr. 1. januar 2007. Vandløbsregulativerne og administrationsgrundlaget er som følge heraf meget forskellige. Det har vi levet med i nogle år, men i 2014 igangsattes det indledende arbejde med revision af vandløbsregulativer.

Målet er at udarbejde et ensartet administrationsgrundlag for sagsbehandling og vandløbsvedligeholdelsen, samt at skabe en opdateret og mere overskuelig indgang til vandløbsregulativer, også for den enkelte bredejer.

Fremover skal det med jævne mellemrum vurderes om ændringer i regulativets forudsætninger, herunder plangrundlaget, bør medføre justering af regulativet.

Den revision, vi har taget fat på, vil omfatte alle kommunens ca. 100 vandløbsregulativer. For at lette arbejdet vil vi udarbejde de nye vandløbsregulativer oplandsvis for et samlet vandløbssystem.

De nye vandløbsregulativer lægges i et digitalt system, som gør det muligt for borgerne fremadrettet bedre at kunne hente oplysninger om f.eks. drænforhold i regulativet.

Ifølge vandløbsloven §12, stk. 1 skal et vandløbsregulativ indeholde bestemmelser om bl.a. vandløbets skikkelse eller vandføringsevne. Dette kan gøres ved udarbejdelse af 3 forskellige regulativtyper:

Teoretisk skikkelsesregulativ

Der er i regulativet fast krav til vandløbets bundkote, bundbredde og skråningsanlæg, hvilket skal kunne rummes af det opmålte profil på en vilkårlig vandløbsstation. Metoden er letforståelig og sikrer gode afvandingsforhold. Regulativet tillader ikke vandløbets frie dynamik og vandløbets fastlåses i en form, der gør det svært at få vandløbene til at leve op til miljømålet.

Teoretisk skikkelse

Der er i regulativet krav til vandløbets bundkote, bundbredde og skråningsanlæg som ved geometrisk skikkelse, men dette skal sammenholdes med vandførings-

evnen. Hvis der er tvivl, laves en såkaldt vandspejlsberegning, hvor den faktiske vandføringsevne ikke må være ringere, end hvad den faste geometriske skikkelse fastlægger. Metoden kan være svær at forstå for lodsejerne, men sikrer afvandningsevnen, samtidig med at den muliggør, at vandløbet kan leve op til miljømålet.

QH regulativ

Metoden stiller som krav til regulativet for vandløbet, at der for en vilkårlig vandspejlskote skal kunne måles en vandføring, der er større end eller lig med den regulativmæssige vandføring, som er angivet ved en QH kravkurve. En QH kravkurve udarbejdes på baggrund af en tidsserie af vandføringsmålinger og vandstands aflæsninger.

Metoden er svær at forstå for lodsejerne, meget dyr at implementere og kun egnet til større vandløb. QH regulativet tilgodeser vandløbets dynamik på samme måde som teoretisk skikkelse, da det er vandføringsevnen man går ud fra og ikke, hvordan vandløbet ser ud.

Forvaltningen anbefaler for de fleste vandløb at udarbejde to typer af vandløbsregulativer således at

- Samtlige vandløb med et miljømål udarbejdes efter regulativtypen teoretisk skikkelsesregulativ.
- Samtlige vandløb uden et miljømål og uden økologisk potentiale udarbejdes efter regulativtypen geometrisk skikkelsesregulativ

Vi har QH regulativer i de større vandløb Lerkenfeld Å, Vidkær Å, Trend Å og Ørndrup Tværbæk. Vi vil i forbindelse med revision af regulativerne for de større vandløb forholde os til valg af regulativtype.

De første tre regulativer

Siden 2014 er ca. 120 km af de offentlige vandløb blevet opmålt, og forvaltningen præsenterer med denne sagsfremstilling de første udkast til vandløbsregulativ for Dybelgrøften og Tilløb til Dybelgrøften, Elkangårdsgrøften og Tilløb til Elkangårdsgrøften, samt Smak Mølle Å.

I Dybelgrøften, Tilløb til Dybelgrøften, Elkangårdsgrøften, Tilløb til Elkangårdsgrøften har vandløbene ikke noget miljømål og ikke noget økologisk potentiale, så regulativudkastene er udarbejdet som et regulativ af typen geometrisk skikkelse. Regulativerne var tidligere af typen teoretisk skikkelse.

I Smak Mølle Å har vandløbet miljømålet god økologisk tilstand og regulativudkastet er udarbejdet som et regulativ af typen teoretisk skikkelse. Regulativet var tidligere af typen geometrisk skikkelse.

For alle tre vandløb er vedligeholdelsen stort set ikke ændret i forhold til gældende regulativer, og består i at skære grøde og oprense evt. sandaflejringer.

Grødeskæringen i Dybelgrøften, Tilløb til Dybelgrøften, Elkangårdsgrøften og Tilløb til Elkangårdsgrøften udføres primært med mejekurv og grøden skæres ud i

regulativmæssig bundbredde en gang om året i perioden 1. august og til 1. november. Det kan dog være nødvendigt at udføre opgaven manuelt på strækninger, hvor vandløbet er for smalt til mejekurv. Bredejerne har krav på oprensning hvis vandløbsbunden på en strækning ligger 10 cm over den fastlagte regulativmæssige bundkote.

Grødeskæring i Smak Mølle Å udføres primært manuelt 2 gange om året. Første gang i perioden 1. juni og til 15. juli og 2. gang i perioden 1. oktober og til 15. november. Det kan dog blive nødvendigt at udføre grødeskæringen med mejekurv på den mellemste del af Smak Mølle Å, da vandløbsbunden her er meget blød.

Bredejerne har krav på oprensning hvis det beregnede vandspejl på en strækning ligger mere end 10 cm over det beregnede vandspejl for den teoretiske skikkelse.

Alle 3 vandløb kantskæres. I Smak Mølle Å i forbindelse med sidste grødeskæring.

For at sikre optimal afstrømning fra drænene foreslår vi normalt, at anlæg af nye dræn skal placeres 20 cm over den regulativmæssige bundkote. På delstrækninger af vandløbene Dybelgrøften, Tilløb til Dybelgrøften, Elkangårdsgrøften og Tilløb til Elkangårdsgrøften ligger vandløbene terrænnært og derfor foreslår vi, at nye dræn skal placeres 10 cm over regulativmæssig bundkote.

Vi har i forbindelse med regulativrevisionen fokus på at få fjernet overkørsler, som ikke længere bruges af bredejerne. Langt de fleste overkørsler er private, og det har resulteret i, at bredejerne har indvilget i at få fjernet en overkørsel i Dybelgrøften og en overkørsel i Tilløb til Dybel, samt to overkørsler i Tilløb til Elkangårdsgrøften.

Der er ikke foretaget ændringer i skikkelsen, herunder bundbredde, bundkote og anlæg i forhold til gældende regulativ for Dybelgrøften, Tilløb til Dybelgrøften, Elkangårdsgrøften og Tilløb til Elkangårdsgrøften.

I Smak Mølle Å er der foretaget små justeringer af skikkelsen for at sikre mere ensartethed i vandløbet, herunder at anlæg på en ca. 2 km strækning er ændret fra 0,5 til 1, samt at dobbeltprofilet på en 500 m strækning er ændret til et nyt simpelt profil.

Så samlet set er de afvandingsmæssige forhold uændret i forhold til gældende regulativer.

Erfaringer viser, at der forventes mere behov for oprensning i vandløb med regulativtypen geometrisk skikkelse og mindre behov for oprensning i vandløb med regulativtypen teoretisk skikkelse. Dette skyldes ikke så meget, om man vælger den ene eller anden type men mere, at vandløb med teoretisk skikkelse ofte har et mere naturligt slynget forløb, hvilket giver mindre erosionspres på siderne af vandløbet.

Regulativudkastene for Dybelgrøften og tilløb, Elkangårdsgrøften og tilløb og Smak Mølle Å er de første i en række af nye vandløbsregulativer. Vi forventer at forelægge forslag til nye vandløbsregulativer for oplandet til Lerkenfeld Å og Hal-kær Å senere i år.

Regulativforslagene for Dybelgrøften og tilløb, Elkangårdsgrøften og tilløb, Smak Mølle Å vil blive forelagt Grønt Råd til orientering på rådets møde i maj 2018.

Nye vandløbsregulativer skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 919 af 27. juni 2016 i offentlig høring i 8 uger. Efter høringen vil eventuelle indsigelser og ændringsforslag blive behandlet.

Regulativerne vil derefter blive forelagt TMU til endelig vedtagelse og offentliggjort med 4 ugers klagefrist.

Forvaltningen anbefaler, at udvalget godkender, at de 3 regulativudkast for Dybelgrøften med tilløb, Elkangårdsgrøften med tilløb og Smak Mølle Å sendes i offentlig høring i 8 uger.

Lovgrundlag

Vandløbsloven

Miljømålsloven og Bekendtgørelse nr. 795 af 24. juni 2016 om miljømål for overfladevandsområder og grundvandsforekomster

Bekendtgørelse nr. 919 af 27. juni 2016 om regulativer for offentlige vandløb

Cirkulære nr. 21 af 26. februar 1985 og cirkulære af 20. juli 1984, som beskriver kravene til indholdet i regulativerne

Sagen afgøres i Teknik – og miljøudvalget

Økonomi

De 3 regulativudkast er udarbejdet af rådgiver Orbicon og udgiften til udarbejdelse af de 3 regulativudkast er afholdt på driftsbudgettet for vandløbsvæsnets.

Administrationen indstiller

- at regulativudkast for Dybelgrøften og tilløb, Elkangårdsgrøften og tilløb og Smak Mølle Å foreløbig godkendes og sendes i offentlig høring i 8 uger.

Beslutning i Teknik- og Miljøudvalget den 30. april 2018

Fraværende: Jens Lauritzen

Godkendt.

Bilag

Bilag til regulativ for Elkangårdsgrøften med tilløb

820-2018-79579

Bilag til regulative for Dybelgrøften med tilløb

820-2018-79574

Bilag til regulativ for Smak Mølle Å

820-2018-79583